

DANTE MARIANACCI

Tiszavirágzás

(RÉSZLET)

Még nem hajnalodott. Hatodik emeleti szállodai szobájuk apró balkonjáról Marianna és Giorgio a magyar alföldön lustán végigkanyargó, békés Tiszát nézték. Az utcákon olyan háborítatlan csönd honolt, hogy szinte irreálisnak tűnt. Szemben egy nagy, hatszögletű épület állt, főhomlokzatát magas féloszlopok díszítették, fölöttük kőből faragott dombormű volt látható. Jobbra egy széles, keréknyomok szántotta úttest húzódott. Az épületen túl kettős harangtorony magasodott, órájuk ki tudja, mióta ugyanazt az időt mutatta, s kissé alább, középen egy templom látszott. Valamivel balra egy harmadik harangtorony emelkedett, ám ez alacsonyabb volt a másik kettőnél. A folyón hosszú híd vezetett át, hatalmas, fehér acélív tornyosult fölötte. A rakparton vezető utat – ilyesmit olvasott róla Giorgio valahol – a tavaszi áradáskor teljesen elönti a víz. A Nemzeti Színház épületéből csupán sötétzöld kupolás teteje látszott. Szemben egy másik impozáns, aransárga épület uralta a város látképét. Piros cserepes teteje alatt az ÉPÜLT felirat volt olvasható, mellette római számokkal írt dátum. A hatszögletű, márványdomborműves épületen is volt felirat, ám azt ilyen messziről nem lehet kibetűzni, az ereszsatornán sorban verebek gyülekeztek.

Előző este Marianna egy örökkévalóságnak tűnő időre bezárkózott a fürdőszobába, s amikor kijött, bebújt az ágyba és azon nyomban elaludt. Giorgiónak ellenben végtelenül hosszú volt az a ködös gondolatok uralta éjszaka, s ráadásul nyugtalan, emésztő vágy gyötörte. Azt álmodta, hogy véget nem érően, féktelen szenvedéllyel ölelkeznek, s közben Marianna arcán örömkönnyek folynak végig. Álmában Marianna másvalakinek tűnt, és nagy szemei fénylettek a sötétben.

Aznap késő délután, a szakértők jóslata szerint, ismét virágozni fog a Tisza, megismétlődik a nagyszerű látvány. Giorgio álmában szentimentális volt, s egyre akörül forogtak gondolatai, hogy ez az élmény örökre összeköti vagy talán éppen szétválasztja őket. Ám a valóság másként festett, tökéletesen tisztában volt vele, hogy éjszakája üres képzelgésekkel telt, és Marianna gondolatban most alighanem máshol jár, ki tudja, merre kalandozik. Ugyanis voltak pillanatok, amikor úgy tűnt, mintha nem volna jelen, tágra nyílt szemmel bámult a semmibe.

Reggeli előtt Marianna fölhívta az egyetemi tanárt, ám egy női hang azt válaszolta neki, hogy a professzor úr két napja elutazott az Egyesült Államokba egy kongresszusra.

Reggeli után mindjárt elindultak a belváros felé. Kimentek a Dóm térre, és jó ideig ott ragadtak, egyenként megnézegették a művészek, politikusok, tudósok portrészobrait, amelyek körben az árkádokat díszítették. Ezen a téren minden évben nagyszabású zenei fesztivált rendeznek. Valahol az áll, hogy 1935-ben az elsőt Pietro Mascagni nyitotta meg. A Dómba is bepillantottak, és megnézték a hatalmas orgonasípokát. Aztán átmentek a barokk stílusú szerb templomba, amelyben egy vért könnyező madonna-festményt őriznek. A sekrestyés elmesélte a kép történetét. Mindvégig szótlánul álltak az ikon előtt, egy veszélyes árkádív tövében, melyen itt is, ott is fenyegető repedések futottak végig.

Amikor elérkezett az ideje, lementek a folyó jobb partjára, ahol a bérelt csónak várt rájuk. Ez volt az egyetlen módja annak, hogy magukban élvezzék a nem mindennapi látványosságot. A távolban, a folyó közepe táján a víz olyan volt, mint a sima tengerfelszín. Éppen oda igyekeztek. A város zaja, az élet moraja már csak tompán visszhangzott, miközben az alkony rózsaszínbe vonta a templomtornyok és a háztetők között előbukkanó látóhatárt. Eveztek, s nagy erőfeszítések árán jutottak el a megfelelő helyre. Akkor fölhúzták az evezőket a csónakba, s hagyták, hogy nagyon lassan sodorja őket az ár. Már-már valószerűtlen békesség uralkodott mindenben, miközben a várakozás egyre aggasztóbbá vált és szinte végtelennek tűnt. Giorgio és Marianna ekkor mélyen egymás szemébe néztek. Giorgio most egészen másnak látta Mariannát, mintha elbódult volna, mint aki kábítószert vett be. Fürkészték a homályló vizet, s közben várták a csodát, amely egyre késett. Ám egyszerre csak alig hallható zümmögés borzolta meg a sötét vízfelszínt. Majd a zümmögés szétterjedt, s mint egy Janaček-zene, egyre erősödött, míg végül egy hatalmas, ködszerű felhő lepte el a vizet, s ez a felhő hirtelen Mariannát és Giorgiót is beburkolta, s egyre szélesedett, míg a szem ellátott, és a vízfelszínt széltében-hosszában betakarta. Egyszerűen csodálatos látvány volt. Apró, szárnyas lények milliói bukkantak elő a semmiből, kibomlottak, mint a virágbimbó, s most ott rajzottak körülöttük, kergették egymást a víz fölött, örvénylő röptükkel bizarr kacskaringókat írtak le. A lassan mindent elborító alkonyi homályban Marianna ámuló szemei hirtelen úgy kigyúltak, mint két világitótorony lámpája.

Vajon ez a hatalmas, lebegő felhő nem a világmindenség végtelen tengerébe merült ember létének metaforája? S vajon ezek a falánk hímekből és tüzelő nőstényekből álló foszforeszkáló rajok nem a világot igazgató kéj metaforái? Nem sokkal azután, hogy a hímek kiélik vágyukat a nőstényekkel, amelyek mintegy utolsó aktusként a vízbe potyogtatják egy újabb, hosszú életperiódusra szánt petéiket, ez a milliányi rovar szükségszerűen elpusztul, vízbe fúlnak valamennyien.

Ott, az egyre jobban imbolygó csónakban állva Marianna egyszerre csak meg-részegülten vetkőzni kezdett, lassú, boldog vonaglásokkal, mintha egy távolból hangzó muzsikaszót hallgatna. Olyan szép volt így, mint még soha, a világ leg-szebb asszonya volt, talán egy álom, talán maga az álom. Ez volna hát az a vég-zetes perc, amelyre egyszer tréfásan célzott? Giorgiót szinte az örület határát sú-roló, parancsoló vágy kerítette hatalmába, majd' szétfeszítette. Szinte állati, vad hévvel szabadult meg ruháitól. Tünékeny lényekként a tünékeny rovarok között, összegabalyodott testük újra és újra egyesült abban az ezüstös ködfelhőben, mi-közben a szabadon lengő csónak vonaglásuktól immár vészesen hányódott. Észre sem vették, és hirtelen a vízben találták magukat összeölelkezve, a tiszavirágok örvényében. Majd elsodródtak, s kétségbeesetten kapálóztak egymás után, ám az iszapos mélység beszippantotta mindkettőjüket, miközben a tiszavirág-felhő, mely hatalmas, ezüst palástként terült a vízre, láthatatlanná tette és messzire hömpölygette őket a folyóparttól. Amikor újra felbukkantak, immár alig-alig eszmélve, valahonnan a távolból, mintha a túlvilágról, kiáltásfoszlányok hallat-szottak, majd egy motorcsónak berregése, mely a végtelen, foszforeszkáló tengert hasítva közeledett feléjük.

LUKÁCSI MARGIT fordítása

